FIDOYI VA JONKUYAR PEDAGOGLAR JURNALI

Ustozlar uchun

3-TO'PLAM

24
mart 2022

USHBU SONDA

25-bet

Functions and role of youth jargon in English

68-bet

IBN SINO MEROSI VA MATEMATIKA TARAQQIYOTI

181-bet

Xalq ta'lim tizimidagi kadrlarning komunikativ qobilyatlari (rahbar kadrlar)

www.pedagoglar.uz

IMKONIYATI CHEKLANGAN BOLALAR BILAN ISHLASHDA MUSIQA MASHG'ULOTLARI TURLARI

Syomkina Adiba Mingirovna
Toshkent viloyati Chirchiq davlat Pedagogika instituti o'qituvchisi
Nabijonova Shahrizoda Izzat qizi
Toshkent viloyati Chirchiq davlat Pedagogika institute Musiqa ta'limi yo'nalishi talabasi

Toshkent viloyati Chirchiq davlat

Annotastiya: Ushbu maqolada imkoniyati cheklangan bolalar bilan ishlashda, foydalaniladigan musiqa mashg'ulotlari turlari va metodlari xaqida yoritilgan.

Kalit so'zlar: Inklyuziv ta'lim texnologiyasi (ITT), musiqa, metod, musiqiy mashg'ulot, nuqsoni bolalar.

Аннотация: Проблема совершенствования методов обучения музыке детей с ОВЗ актуальна в наши дни в связи с активной деятельностью государства, направленной на всестороннюю поддержку детей и взрослых с инвалидностью. В данной статье описаны виды и методы занятий музыкой, применяемые в работе с детьми с ограниченными возможностями здоровья.

Ключевые слова: Технология инклюзивного образования, дети с ОВЗ, музыка, методы обучения

ABSTRACT: The problem of improving the methods of teaching music to children with disabilities is relevant today in connection with the active work of the state aimed at comprehensive support for children and adults with disabilities. This article describes the types and methods of music lessons used in working with children with disabilities.

KEYWOARD: Technology of inclusive education, children with disabilities, music, teaching methods.

Inson ongi, fikrlashi bilan boshqa jonzotlardan farq qiladi. To'rt mucha- ning sog'ligini xis qilib yashash bu baxt! Buni xis qilgan xolda kasbiga fidokorlik bilan ishlash mashaqqatli mexnat va insoniylik mas'uliyatini talab etadi. Shaxsni xar tomonlama etuk қilib shakllantirish bugungi kun tarbiyaning eng dolzarb muammolaridan xisoblanmoqda.

"Nogiron bolalar" - bu aqliy yoki jismoniy salomatlik yoki rivojlanishida cheklovlar borligi va maxsus ta'lim muxitini yaratishga muxtoj bo'lgan bolaladir. Ular nutk, eshitish, ko'rish, tayanch-xarakat tizimi, intellekt, aqliy rivojlanishida nuqsonlari bo'lgan bolalardir.

Jamiyatda yosh avlodning har tomonlama etuk, komil inson bo'lib voyaga etishiga, munosib fuqarolar sifatida ulg'ayib, davlat taraqqiyoti va gullab-yashnashiga ulush qo'shishlariga umid bog'lanadi. Butun jahon bolalariga tegishli bo'lgan bolalar huquqi haqidagi Konvenstiyada, O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonunida, «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi» singari qator muhim me'yoriy hujjatlarda ko'rsatilishicha, barcha bolalar, shu jumladan, jismoniy yoki ruhiy rivojlanishida nuqsoni bor bolalar ham mehnat qilish, ta'lim olish, hayotda o'z o'rnini topish huquqlariga egadirlar. Bolada nuqson bo'lishiga qaramay, unga qo'lidan keladigan ish turini o'rgatish, o'qitib tarbiyalab, jamiyatda o'z o'rnini topib ketishiga yordam berish (ijtimoiy reabilitastiya qilish) zarurdir.

Musiqiy va estetik ta'lim – tarbiya bu tarixiy pedagogik jarayon bo'lib u soxa rivojlanishida pedagoglar tomonidan keng qo'llanilib kelmoqda. «Inklyuziv ta'lim texnologiyasi (ITT) – bu uzluksiz ta'lim tizimida maxsus yordamga muhtoj bolalar va yoshlar uchun mehribonlik bilan tizimli yondashadigan, individuallashgan, sharoitga qarab o'zgaruvchan, maxsus o'quv dasturlari, materiallari, vositalari va metodlari yordamida ta'lim-tarbiyaning pedagogik-psixologik jihatlarini zamonaviy talablarga mos olib boriladigan jarayondir». D.S.Qaxarova *"Inklyuziv ta'lim texnologiyasi"* (6-bet)

Imkoniyati cheklangan bolalar bilan ilashda darslarni samarali o'tkazish va tashkil qilish uchun quyidagi texnika va metodlardan foydalansa bo'ladi:

1. Nafas olish gimanastikasi va mashqlari. Nafas olish gimnastikasi charchoqni ketkazadi, tetiklashtiradi, kayfiyat va xotirani yaxshilaydi. (M-n Mushukchadek "pishillash")
2. Nutq terapiyasi qo'shiqlari – Nutqni rivojlantirishga qaratilgan. Bunday qo'shiqlarning so'zlari bolalarda qiziqish uyg'otadi, darsni qiziqarli o'tishiga yordam beradi va bolalarda quvnoq kayfiyat uyg'otadi. Dars chun tanlangan material bolalarga mos keladigan matn va ritmi esa sodda bo'lishi kerak.
3. Musiqa savodxonligi elementlari bilan tanishish – bunda bolalar nota nomlari, nota chizig'i, skripka kaliti bilan tanishadilar (ota – onalar uchun nota nomlari yozilgan kartochkalar yasash mumkin).
4. Barmoq gimnastikasi – qo'llar va barmoqlarning mushaklarini mustaxkamlaydi, psixo – emotsional xolatdan, stressdan xalos bo'lishga ko'maklashadi, bolalarning diqqat va xotirasini mustaxkamlashga yordam beradi.
5. Musiqiy – ritmik xarakatlar, o'yinlarni bajarish darsni yanada rang – barang va qiziqarli qilib o'tishga yordam beradi, darsda kerakli emostional reakstiyani yaratishga yordamlashadi.

6. Musiqiy va o'yinli kompozistiyalar bolaning diqqatini jamlashga, aqliy faolligini oshirishga, o'yinlar xarakatlar epchilligini va o'zini ifoda etish qobiliyatini rivojlantiradi.
7. Shovqin orkestri – shovqinli orkestr cholg'u asboblarida chalish tovush davomiyligi, tembr, dinamikani farqlashga o'rgatadi. Mustaqil musiqiy faoliyatning rivojlanishiga yordam beradi. (Shovqinli orkestrga, bolalar musiqa asboblari kiradi).
8. Musiqali o'yin dramatizastiyasi tashvish, qo'rqo'vni kamaytirishga,
9. xissiyotlarni ifodalash va ularni tartibga solish ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi. Musiqali – o'yinli dramatizastiya – tashvish, bolalardagi xavotirni kamaytiradi. Bolalarga xayvonlar qiyofasidagi kiyimlar, xar – xil saxna ko'rinishlar, ertaklar olamidagi qaxramonlar bilan tanishishga yordam beradi.
10. Interval yoki akkord uchun topishmoq o'yinini o'qituvchi bajarishi mumkin, keyin talaba tanish interval, akkord uchun musiqiy iboralarni ijro etadi, u bilan ma'lum bir tasvirni (uy hayvonlari, hasharotlar va boshqalar) bog'laydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1.D.S.Qaxarova "Inklyuziv ta'lim texnologiyasi" (6-bet)
1.Елена Поддубная "Музыкальные пальчиковые игры" Феникс 2015
2.Петрушин В.И. М.: "Гуманитарный издательский центр"ВЛАДОС, 1999
3.Ветлугина, "Музыкальное развитие ребенка" М: Просвещение, 1968
4.Кабалевский Д.Б "Как рассказать детям о музыке" М: Просвещение 1989й
6.Mug'allim xam uzliksiz bilimlendirio' ISSN 2181 – 7138 Ilimiy – metodikaliq jurnal//№3/2 2021 Muxitdinova M.S. "Nutqida og'ir nuqsoni bor bolalar bilan korrekstion – rivojlantiruvchi ishlarni olib borishda musiqa mashg'ulotlarining imkoniyatlari"

MUNDARIJA

Maqola mavzusi va maqola muallifi	Maqola sahifasi
Geografiya fanini o'qitishda kreativ pedagogik texnologiyalar	2-6
Интегрированный урок в процессе обучения	7-11
THE ROLE OF MEDIATION IN DEVELOPING COMMUNICATION SKILLS	12-16
Etymological classification of phrasemes	17-20
Jargonization, vulgarization of literary and colloquial speech	21-24
Functions and role of youth jargon in English	25-26
JAHONDAGI TURISTIK HUDUDLAR RIVOJLANISHIDA KLASTER OMILI	27-36
Maktabgacha yoshdagi bolalarda harakatli o'yinlarni o'tkazish usullari.	37-40
"YO'L QOIDASI -UMR FOYDASI" MAVZUSIDA YANGI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING QO'LLANILISHI VA HAYOTGA TADBIQ ETILISHI	41-43
"Boshlang`ich sinflarda matematika fanini o`qitish metodlari"	44-47
Boshlang'ich sinf matematika darslarida qo'llaniladigan metodlar	48-54
ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI FANIDAN 2-SINFLAR UCHUN "TUG'ILGAN KUNING BILAN" MAVZUSIDAGI Cho'ponova Dilafro'z Sodiqovna	55-57
O'QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING USTUVORLIGI(TEXNOLOGIYA FANI MISOLIDA)	58-60
Fidoyi Germanist	61-63
Stevia (Stevia rebodiana) is a herbaceous perennial subtropical plant.	64-67
IBN SINO MEROSI VA MATEMATIKA TARAQQIYOTI	68-71
Maxsus fanlarni o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish texnologiyasi	72-75
EKOLOGIYA MUAMMOSI ASR MUAMMOSIDIR	76-78
IMKONIYATI CHEKLANGAN BOLALAR BILAN ISHLASHDA MUSIQA MASHG'ULOTLARI TURLARI	79-81
Mumtoz musiqani yoshlar tarbiyasidagi o'rni.	82-87
BOSHLANG'ICH SINF ONA TILI DARSLIKLARIDAGI IJODIY MASHQ VA TOPSHIRIQLAR TIZIMI	88-95
Boshlang'ich sinflarda eski darslik va yangi nashr darsligiga qiyosiy nazar	96-101
"Mexanika va uning bo`limlari"	102-105
BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIGA PIRLS DASTURI ASOSIDA TA'LIM BERISH	106-108
O'NLI KASRLARNI HISOBLASHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH USULLARI	109-111
Morfemikaning tuzilishi va uning o'ziga xos xususiyati	112-116
"Nutqni rivojlantirish va "S" tovushini nutqga qo'yish	117-119
Past o'zlashtiruvchi o'quvchilar bilan ishlash	120-125
QALBLARDA BARHAYOT SIYMO MUHAMMAD YUSUF	126-129
Sahnalashtirish faoliyati vositasida bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish	130-133
Boshlang'ich siniflarda O'qish darslarini tashkil etishda pedagogik texnologiyalardan foydalanishning shakllari	134-137
HUDUDLARDA KADRLAR TAYYORLASH TIZIMINI IQTISODIY VA TASHKILIY JIHATDAN BOSHQARISH	138-140

Musiqa madaniyati fanini o'tishda yangicha yondashuv	141-143
Boshlang'ich sinflarda dars jarayonida interfaol usullaridan foydalanish.	144-148
TABIATSHUNOSLIKNI O'QITISHDA QO'LLASH TAVSIYA ETILADIGAN TA'LIM TEXNOLOGIYALARI, INTERFAOL METODLAR VA USULLAR	149-156
Tarix fanini o`qitishda innovatsion texnologiyalar	157-160
Tarix fanining o'qitilishida zamonaviy yondashuv	161-164
THE HISTORY OF PHRASEOLOGICAL UNIT IN ENGLISH	165-167
THE IMPORTANCE OF DIGITAL TECHNOLOGY IN THE EDUCATIONAL PROCESS, Mohinur Abdugafforova	168-170
SOHIBQIRON AMIR TEMUR DAVRIDA MAMLAKATDA OLIB BORILGAN IJTIMOIY-SIYOSIY HAYOT	171-173
TUPROQNING AHAMIYATI Azilov Xursand Gulmon o`g`li.	174-176
Maktab o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirishning pedagogik mehanizmini takomillashtirish	177-180
Xalq ta'lim tizimidagi kadrlarning komunikativ qobilyatlari (rahbar kadrlar)	181-184
TA'LIM MUASSASALARIDA INNOVATSION BOSHQARISHNING USLUBIY ASOSLARI (MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI MISOLIDA)	185-187
Иқтидорли талабаларни аниқлаш ва юқори малакали кадрлар тайёрлашни узлуксиз тизимини ташкил этиш	188-194
"Методика преподавания русского языка"	195-198
OILADA O'SMIR YOSHDAGI QIZLARNI BUZG'UNCHI G'OYALARDAN ASRASHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK OMILLARI	199-202
Развитие орфографической зоркости у младших школьников на уроках	202-206
СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ БРАЧНЫХ РАЗВОДОВ В СЕМЬЯХ МИГРАНТОВ	207-209
Межкультурная коммуникация как современный подход к обучению иностранным языкам	210-213
РЕШЕНИЯ ТЕКСТОВЫХ ЗАДАЧ В АКАДЕМИЧЕСКИХ ЛИЦЕЯХ	214-218
ЭКОЛОГИК ТАРБИЯ - ОЛАМ ТАРБИЯСИ	219-224
O'SMIR QIZLAR XULQ ATVORI SHAKLLANISHINING IJTIMOIY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	225-228
Matematika darslarida didaktik o'yinlardan foydalanish	229-230
"Oqsillar ularning xossalari va ularning vazifalari"	231-233
Fizika fanini o'qitishda innterfaol metodlardan foydalanish	234-237
Boshlang`ich sinflarni o`qitishda Innovatsion texnologiyalardan foydalanish	238-241
Ajdodlar yodi muqaddasdir.(Alisher Navoiy misolida.).	242-245

Obuna indeks raqami – 7601

ISBN 978-9943-6663-3-7